

1.

Kan de regering de mediane koopkrachtontwikkeling tonen over de periode 2003 t/m 2006 (cumulatief) voor de volgende groepen:

- Alleenverdieners met kinderen (actieven) met een inkomen tot 100% WML en boven 100% WML.
- Alleenstaanden (actieven) met een inkomen tot 100% WML en boven 100% WML.
- Alleenstaande ouders (actieven) met een inkomen tot 100% WML en boven 100% WML.
- Paren met kinderen (inactief) met een inkomen tot 100% WML en boven 100% WML.
- Alleenstaanden (inactief) met een inkomen tot 100% WML en boven 100% WML.
- Alleenstaande ouders (inactief) met een inkomen tot 100% WML en boven 100% WML.
- Alleenstaande AOW'ers met een inkomen tot 100% WML en boven 100% WML.
- Paren met AOW met een inkomen tot 100% WML en boven 100% WML.

2.

Kan de regering bovenstaande vraag beantwoorden wanneer als scheiding tussen niet 100% WML wordt gehanteerd, maar 105% WML?

Antwoord 1&2

De gecumuleerde koopkracht is berekend voor de periode 2003 tot en met 2006. Zoals gebruikelijk zijn zelfstandigen en studenten niet meegenomen. De aantallen hebben betrekking op ultimo 2006.

Tabel 2: Gecumuleerde koopkracht 2003-2006

	<100% wml	100% wml of meer	<105% wml	105% wml of meer
<i>Actieven</i>				
Alleenverdieners met kinderen	NA ¹	1.2	NA	1.2
Alleenstaanden zonder kinderen	0.2	-1.7	0.4	-1.8
Alleenstaande ouders	1.1	1.3	1.1	1.3
<i>Inactieven²</i>				
Paren met kinderen	2.2	0.0	2.2	0.0
Alleenstaanden zonder kinderen	-0.5	-1.8	-0.3	-1.9
Alleenstaande ouders	2.0	1.3	2.0	1.2
Alleenstaande AOW	2.5	0.1	2.5	-0.1
Paren AOW	3.0	0.6	2.9	0.4

3.

Hoe beoordeelt de regering de mediane koopkrachtontwikkelingen zoals die blijkt uit de antwoorden op de twee voorgaande vragen?

¹ Niet getoond omdat het aantal (opgehoogd) lager is dan 15.000. Dit betekent dat er maar een paar van deze cases in het bestand voorkomen waardoor de resultaten zeer onbetrouwbaar zijn.

² Hierbij is niet alleen gekeken naar bijstandsgerechtigden. Mensen met WW, WIA etc. zijn ook meegenomen.

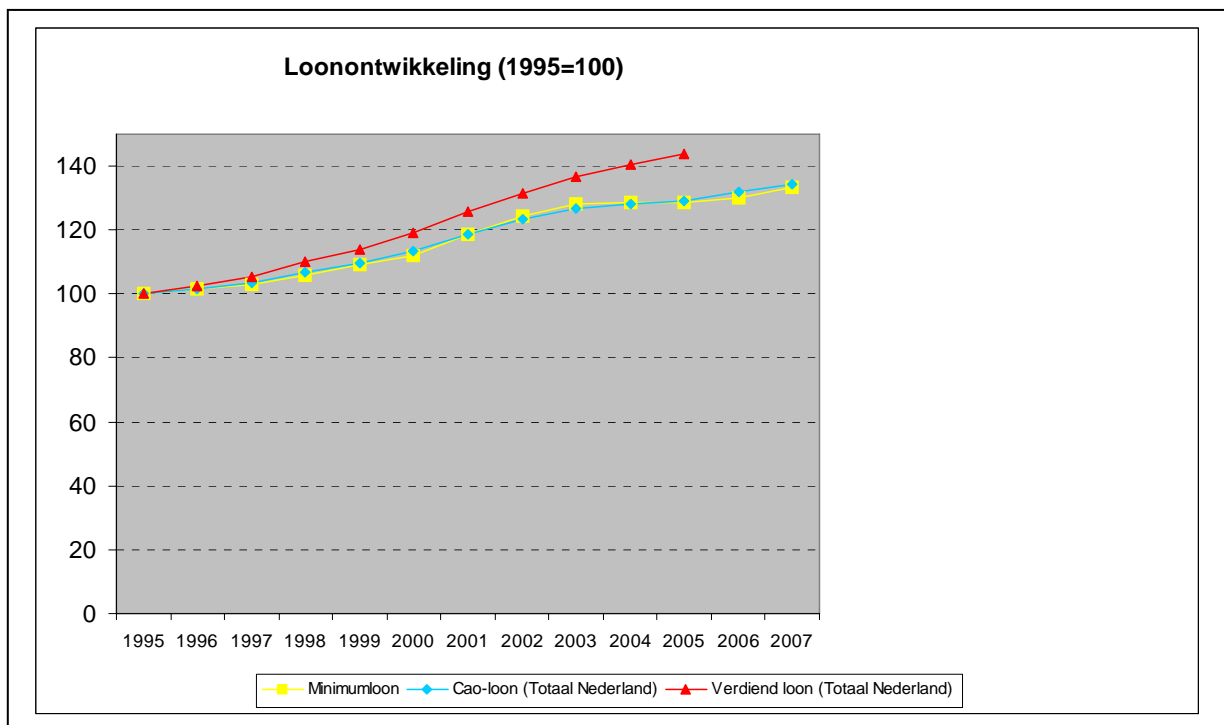
Het kabinet streeft naar evenwichtige koopkrachtontwikkeling en wil participatie op de arbeidsmarkt aanmoedigen. Over de gehele linie is de koopkrachtontwikkeling van de lagere inkomens relatief gunstig geweest. Tegelijkertijd geldt dat de prikkels om (meer) te gaan werken erbij gebaat zouden zijn, wanneer de koopkrachtontwikkeling van actieven gemiddeld gunstiger zouden zijn dan die van inactieven. Op dit vlak laat de ontwikkeling nog te wensen over. Het kabinet streeft ernaar, ondermeer door de invoering in 2009 van de inkomensafhankelijke arbeidskorting en de aanvullende combinatiekorting om hier in de komende jaren een substantiële verbetering in aan te brengen.

De uitzondering hier betreft alleenstaande ouders, voor wie de koopkrachtontwikkeling inactief gunstiger was dan actief. Dit kwam door het verzilveringsprobleem, inmiddels is dit met de invoering van de kindertoeslag opgelost. Dit is in de koopkrachtplaatjes voor 2008 goed zichtbaar.

4.

Kan de regering in een grafiek met basisjaar 1994 laten zien hoe de indices voor minimumloon, gewogen contractlonen en verdiende lonen zich sindsdien hebben ontwikkeld (1994=100) en kan daarbij ook de tabel worden toegevoegd met de cijfers waarop de grafiek is gebaseerd?

De reeks begint bij 1995 omdat het CBS geen vergelijkbare cijfers voor verdiende lonen heeft van de jaren daarvoor.

Bron: CBS

Loonontwikkeling (1995=100)			
Jaar	Minimumloon	Cao-loon (Totaal Nederland)	Verdiend loon (Totaal Nederland)
1995	100,0	100,0	100,0
1996	101,4	101,7	102,3
1997	103,2	103,7	105,4
1998	105,9	106,7	109,9
1999	109,1	109,8	113,8
2000	112,2	113,3	119,0
2001	118,8	118,8	125,8
2002	124,2	123,2	131,3
2003	128,0	126,6	136,7
2004	128,8	128,1	140,7
2005	128,8	129,1	143,6
2006	130,2	131,8	
2007	133,3	134,3	

Bron: CBS

5.

Kan de regering de gegevens zoals in tabel drie weergegeven ook geven voor de jaren 1995-1998 en de jaren 1999-2002 (afzonderlijke jaren en gemiddelden)?

	1995	1996	1997	1998	Gemiddeld over 1995-1998
Minimumloon	0,0	1,4	1,8	2,7	1,5
Gewogen contractlonen	1,2	1,5	2,0	2,8	1,9
Verdiende lonen	N.b.	0,7	2,4	4,2	N.b

	1999	2000	2001	2002	Gemiddeld over 1999-2002
Minimumloon	3,0	2,8	6,0	4,4	4,1
Gewogen contractlonen	2,7	3,2	4,3	3,7	3,5
Verdiende lonen	3,0	4,0	7,1	3,1	4,3

6.

In hoeverre is de incidentele loongroei in de periode 2003-2006 en in de periode 1995-2006 tijdelijk van aard (bijvoorbeeld het gevolg van een verouderende beroepsbevolking) en in hoeverre structureel van aard (bijvoorbeeld door verschuiving van vaste naar flexibele looncomponenten in cao's)? Kan de regering dit met cijfers onderbouwen?

Incidentele loonontwikkeling					
sleep hierheen om in laag te brengen					
	Onderwerpen	Ontwikkeling jaarloon			
		Voltijdwerknemers			
		Incidentele loonontwikkeling	Demografisch-economisch effect	Overige effecten	
SBI'93, Cao-sector, Arbeidsmarktstatus †	Perioden †	%			
Totaal Nederland	1996	0,6	0,5	0,0	
	1997	1,1	0,3	0,7	
	1998	1,4	0,1	1,3	
	1999	0,5	0,2	0,3	
	2000	1,3	0,2	1,2	
	2001	1,4	0,3	1,1	
	2002	0,6	0,7	-0,1	
	2003	1,4	0,7	0,6	
	2004	1,7	0,7	1,0	
	2005	1,3	0,3	1,0	
	Particuliere bedrijven	1996	0,6	0,5	0,1
1997		1,0	0,3	0,6	
1998		1,4	0,1	1,3	
1999		0,6	0,2	0,4	
2000		1,4	0,2	1,2	
2001		1,3	0,4	0,9	
2002		0,7	1,0	-0,2	
2003		1,4	0,9	0,5	
2004		1,8	0,8	1,0	
2005		1,6	0,4	1,1	

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen 2008-02-14

In deze cijfers is de incidentele loonontwikkeling onderverdeeld in (1) een deel dat verklaard wordt door veranderingen in samenstelling van de werknemerspopulatie (waaronder veroudering), het zogenaamde demografisch-economisch effect, en (2) overige effecten. Het aandeel van de overige effecten (waaronder de structurele effecten vallen) in de totale incidentele loonontwikkeling groeit niet trendmatig en is vooral conjunctuurgevoelig.

7.

Kan de regering bij het Centraal Planbureau nagaan in hoeverre de incidentele loonstijging over een langere periode afhangt van de (structurele) arbeidsproductiviteitsgroei?

De incidentele loonstijging wordt op korte termijn mede bepaald door de spanning op de arbeidsmarkt (loondrift), maar op lange termijn vooral door veranderingen in de kenmerken van de werkenden (structureffect). Deze kenmerken betreffen onder meer opleidingsniveau en leeftijd, die mede bepalend zijn voor de (structurele) arbeidsproductiviteit. De incidentele loonstijging op lange termijn (ongeveer 0,5% per jaar) komt dus vooral voort uit structurele arbeidsproductiviteitsgroei. Het is andersom niet zo dat alle structurele arbeidsproductiviteitsgroei tot uiting komt in de incidentele loonstijging; het merendeel van de arbeidsproductiviteitsgroei komt tot uiting in de (reële) contractloonstijging op lange termijn (1 à 1,5% per jaar).

8.

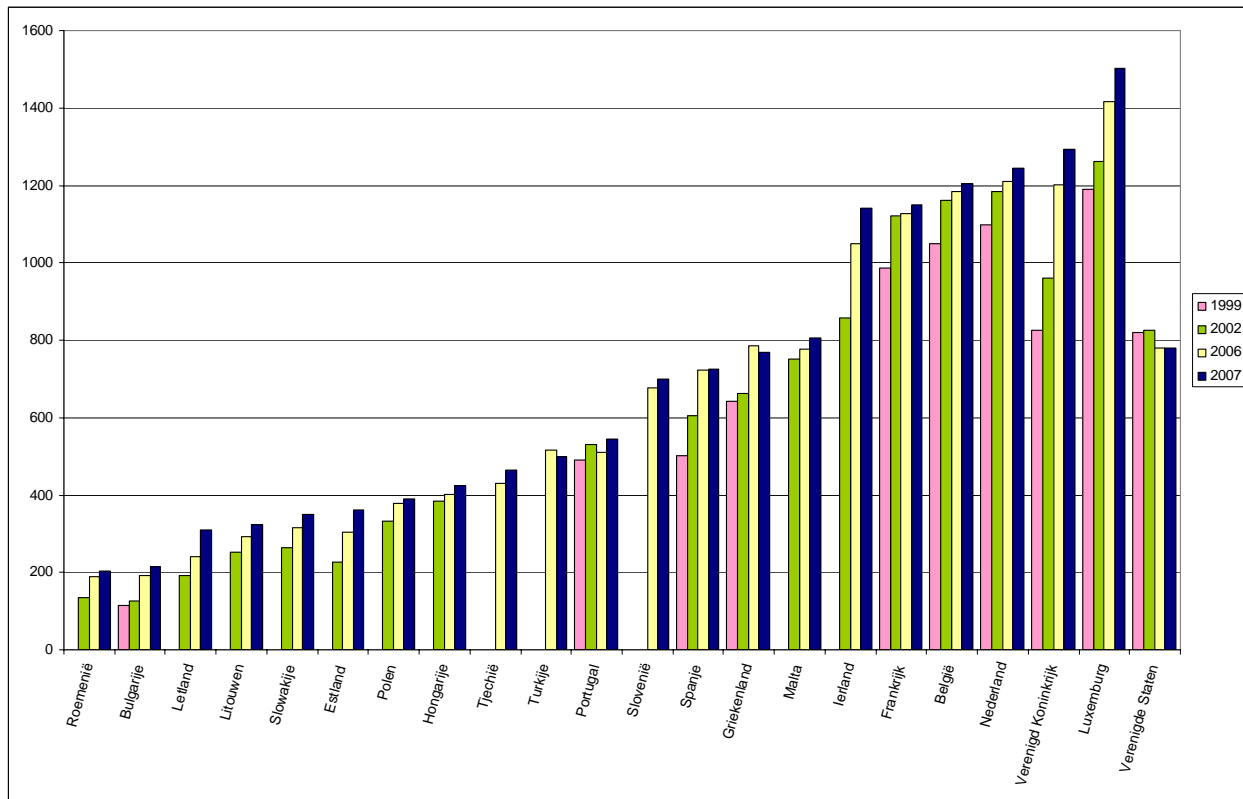
Hoe beoordeelt de regering de feitelijke informatie over de jaren sinds 1995 in de antwoorden op bovenstaande vragen?

De koopkrachtontwikkeling van het minimumloon loopt in de pas met de ontwikkeling van de contractlonen. De regering beschouwt dit als evenwichtig.

9.

Hoe ziet figuur twee eruit als ook de minimumlonen in koopkrachtpariteit worden toegevoegd voor de jaren 1994, 1998, 2002 en 2006?

Er zijn geen cijfers van 1994 en 1998 beschikbaar. De oudste beschikbare gegevens komen uit 1999. De cijfers uit figuur 2 in de brief zijn geen cijfers 2006, maar cijfers 2007. Onderstaande tabel is compleet met alle beschikbare cijfers over de jaren 1999, 2002 2006 en 2007. De cijfers van 2006 en 2007 zijn voorlopig.

Bron: Eurostat

10.

Welke extra acties onderneemt de Arbeidsinspectie in 2008 om te voorkomen dat bedrijven mensen te lang laten werken voor het minimumloon?

11.

Hoe gaat de controle of een werkgever werknemers te lang laat werken voor het minimumloon in zijn werk?

Antwoord 10 en 11

Indien bij controle op de naleving van de WML blijkt dat een werknemer meer uren werkt dan de structureel in een sector overeengekomen arbeidsduur per week, hanteert de Arbeidsinspectie als norm dat in die situatie het wettelijke minimumloon naar evenredigheid vermeerderd moet worden. Als dat niet het geval is, is sprake van onderbetaling waarvoor een boete wordt opgelegd. In de regel combineert de AI de controles op de naleving van de WML met de controles op de naleving van de Wet arbeid vreemdelingen. De AI geeft in 2008 een extra impuls aan het toezicht op de naleving van de WML, specifiek gericht op de naleving van de WML ten aanzien van mensen afkomstig uit Midden- en Oost Europa. Bij deze controles op de naleving van de WML stellen inspecteurs ook de folder “Minimumloon, iedereen heeft er recht op” aan de werkgever en de aangetroffen werknemers ter beschikking. In deze folder wordt er ook op gewezen dat het minimumloonbedrag wordt aangepast indien langer wordt gewerkt dan de normale in de bedrijfstak overeengekomen arbeidsduur. De folder is verschenen in het Pools, Nederlands en Engels.

12.

Hoe kunnen werknemers en hun vertegenwoordigers, zoals vakbonden, de Arbeidsinspectie in beweging brengen wanneer zij in een concrete situatie vermoeden dat een werkgever werknemers te veel uren laat werken voor het minimumloon? Zal de Arbeidsinspectie in dergelijke situaties altijd in actie komen?

Indien deze situatie zich voordoet kunnen werknemers of hun vertegenwoordigers een melding doen bij de Arbeidsinspectie. Werknemers kunnen daarvoor terecht bij de kantoren van de Arbeidsinspectie. Voor vertegenwoordigers van werknemers zoals vakbonden is een speciaal meldpunt ingericht. Indien sprake is van een melding betreffende een concrete werkgever komt de Arbeidsinspectie altijd in actie.

13.

Is 'de juiste en gebruikelijke arbeidsduur' in een sector, in een branche en in een bedrijf ter bepaling van het minimumloon (onder andere voor deeltijdwerkers) gemaximeerd? Zo ja, wat is dit maximum?

Onder normale arbeidsduur wordt verstaan de arbeidsduur die in overeenkomstige arbeidsverhoudingen in de regel geacht wordt een volledige dienstbetrekking te vormen. Dit kan per sector verschillen en varieert in CAO's van minder dan 36 tot 40 uur. (Najaarsrapportage cao afspraken 2007; Tweede Kamerstukken, 2007-2008, 31200XV, nr.61)

14.

Acht de regering het instellen van een wettelijk minimum uurloon, op basis van het wettelijk minimumloon, wenselijk en mogelijk?

Naar aanleiding van adviezen van de Raad van State van de Stichting van de Arbeid is afgezien van invoering van een wettelijk minimumuurloon zoals aanvankelijk was opgenomen in het voorstel tot wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag in verband met de invoering van bestuursrechtelijke handhaving.

Indien overgegaan zou worden tot invoering van een wettelijk minimumuurloon zal onder meer vastgesteld moeten worden wat de (wekelijkse) arbeidsduur is waartegen het huidige minimum moet worden afgezet om tot een landelijke norm te komen.

Een dergelijk uniform vastgestelde norm doet onvoldoende recht aan de verschillen die er tussen de diverse sectoren bestaan ten aanzien van de normale arbeidsduur die overeenkomt met een fulltime dienstverband. De Stichting van de Arbeid achtte daarom een uniform wettelijk minimumuurloon niet wenselijk.

De Raad van State wees onder meer op de inkomenseffecten die bij een vaststelling van een standaard arbeidsduur van 40 uren per week kunnen optreden. Als de standaard arbeidsduur voor werknemers op 40 uur per week wordt vastgesteld zou dat tot ongewenste (inkomens)effecten leiden voor werknemers die thans werkzaam zijn in sectoren waar de normale arbeidsduur van een fulltime dienstverband korter is dan 40 uur per week.

Voor de handhaving van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag is invoering van een wettelijk minimumuurloon niet noodzakelijk (zie 15).

15.

In hoeverre zou het instellen van een wettelijk minimum uurloon een oplossing kunnen bieden voor het gevaar dat werken op basis van stukloon of het maken van meer dan 40 uur per week tegen minimumloon tot gevolg heeft dat feitelijk onder het wettelijk minimumloon wordt gewerkt?

Invoering van één landelijke norm voor het minimumuurloon is niet noodzakelijk om te kunnen optreden tegen werkgevers die onderbetalen bij het werken op stukloon of tegen werkgevers die hun werknemers langer dan de normale arbeidsduur laten werken en daarvoor slechts het minimumloon betalen.

Als de arbeidsduur die in de sector is overeengekomen 40 uur per week bedraagt en er in een bedrijf structureel meer uren per week wordt gewerkt, dan hanteert de Arbeidsinspectie als norm dat in die situatie het wettelijke minimumloon naar evenredigheid vermeerderd moet worden. Als dat niet het geval is, is sprake van onderbetaling waarvoor een boete wordt opgelegd.

Bij het werken op basis van stukloon zal bij het ontbreken van urenregistratie de werkgever moeten aangeven wat een redelijke tijd is die met de uitvoering van het werk is gemoeid. Het gaat om de tijd die een gemiddeld productieve werknemer nodig heeft voor het gereedmaken of afleveren van het betreffende product. Deze norm zal moeten aansluiten bij de normale arbeidsduur en zodanig moeten zijn dat op basis van de arbeidsduur die is overeengekomen tenminste naar rato het wettelijk minimumloon verdiend kan worden.

16.

Hoe groot is de uitstroom uit uitkeringen bij gelijkblijvende uitkeringen indien het minimumloon in 4 jaar met 10% stijgt?

Bij een verhoging van het minimumloon (naar 110%) zullen op korte termijn mensen met productiviteit tussen 100 en 110% wml hun baan verliezen. Op iets langere termijn zullen betrekkelijk productieve mensen met een uitkering hun uitkering verlaten en gaan werken tegen het verhoogde minimumloon - ze krijgen immers een extra prikkel beter te zoeken naar werk: de armoedeval wordt kleiner. Dit komt dus neer op een uitruil waarbij laagproductieve werknemers (tussen 100 en 110% wml) werkloos worden en vervolgens de iets meer productieve mensen met een uitkering werk vinden. De introductie van een inkomensafhankelijke arbeidskorting zorgt er zonder verhoging WML voor dat mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt erop vooruit gaan.

17.

Wat is de ontwikkeling geweest van het minimumloon in euro's en wat is de ontwikkeling geweest in vergelijking met een modaal inkomen in euro's? Is het waar dat door toepassing van percentages bij inkomensverbetering de koopkracht van het minimum minder stijgt dan van de hogere inkomens?

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het bruto minimumloon en een bruto modaal inkomen in euro's voor de periode 2003-2006 weergegeven:

Ontwikkeling van het bruto minimumloon en een bruto modaal inkomen in de periode 2003-2006

	2003	2006	toename 2003-2006
Bruto minimumloon	16.291	16.571	280
Bruto modaal	28.500	29.500	1.000

Koopkrachtontwikkeling wordt in procenten uitgedrukt. Het is dus niet zo dat door toepassing van percentages bij inkomensverbetering de koopkracht van het minimum minder stijgt dan van de hogere inkomens. Wel is het natuurlijk zo dat een koopkrachtverandering van een procentpunt voor elk huishouden in euro's verschillend uitvalt. Een koopkrachtverbetering van een procentpunt is in euro's meer voor hoge inkomens dan voor lage inkomens. Daartegenover staat dat een koopkrachtachteruitgang van een procentpunt in euro's minder is voor lage inkomens dan voor hoge inkomens.

18.

Kan de regering een overzicht geven van de productiviteit (kosten min baten) van werknemers die het minimumloon ontvangen, in vergelijking met de andere EU landen?

Het los vaststellen van de productiviteit van de gemiddelde werknemer die het WML verdient is niet goed mogelijk. Verondersteld wordt normaliter dat productiviteit van werknemers gemiddeld met hun loon overeenkomt. In internationaal opzicht is het Nederlandse minimumloon relatief hoog. Dit zou betekenen dat ook de productiviteit van Nederlandse WMLers in internationaal opzicht relatief hoog is.